
**Цивільне право і цивільний процес; трудове право;
сімейне право; міжнародне приватне право**

УДК 347.99:347.77(043.2)

DOI 10.33244/2617-4154.1(14).2024.51-60

С. А. Цибізова,

суддя Полтавського районного суду

Полтавської області,

тренер-викладач Національної школи
суддів України

ORCID ID 0000-0002-4421-7602

**ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДОМЕННИХ ІМЕН:
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД**

Стаття присвячена проблемам правового регулювання доменних імен з урахуванням європейського досвіду. Зокрема, було досліджено європейський досвід правового регулювання доменних імен та можливість його імплементації до законодавства України та правових звичаїв, що регламентують делегування доменних імен в українському сегменті мережі «Інтернет». Проведено огляд законодавства та юридичної практики щодо доменних імен у країнах романо-германської правової сім'ї на прикладі Німеччини та Франції. Виявлені проблеми, які виникають у цих європейських країнах під час розгляду доменних спорів. Проаналізовано законодавство України щодо доменних імен. Здійснено порівняльний аналіз європейського та національного правового регулювання доменних імен та запропоновано методи вдосконалення за рахунок європейського досвіду. Виявлено необхідність розробити механізми захисту майнової цінності доменних імен. Запропонована рецепція окремих норм Кодексу поштового та електронного зв'язку Кодексу інтелектуальної власності Франції. Рекомендовано Реєстр домену.UA спільно з адміністраторами та реєстраторами розробити процедуру для запобігання передачі прав на доменне ім'я протягом періоду розгляду судового спору, на кшталт здійснення запису «DISPUTE» (спір) у німецькому національному домені верхнього рівня .DE. У разі виникнення складнощів під час вирішення доменних спорів, які обумовлені недостатньою розробкою законодавчої бази, національним судам пропонується використовувати рішення іноземних судових установ як джерело пізнання. Отримані результати надають можливість удосконалити правове регулювання доменних імен на рівні національного законодавства, юридичної практики та звичаїв ділового обороту в мережі «Інтернет».

За результатами дослідження, запропоновано розробити спеціальний закон про доменні імена в Україні, використавши іноземний досвід. Отримані результати надають можливість удосконалити правове регулювання доменних імен на рівні національного законодавства.

Ключові слова: *правове регулювання доменних імен, доменне ім'я, правовий режим доменних імен, європейський досвід, мережа «Інтернет», юридична практика, судова практика, романо-германська правова сім'я, доменні спори, реєстр домену, адміністратор домену, реєстратор домену, нетипові об'єкти, об'єкти цивільних прав.*

Постановка проблеми та її актуальність. Проблематика правового регулювання доменних імен в Інтернеті, обумовлена як їх технічними особливостями, так і недолугістю законодавства в цій сфері. На сьогодні уніфікованих підходів щодо визначення правового режиму доменних імен не існує. Доменні імена є нетиповими об'єктами, що мають віртуальний, унікальний, транскордонний характер. Практичного значення правове регулювання доменних імен набуває в разі виникнення конфліктів між ними та іншими об'єктами цивільних прав. Хоча значна кількість конфліктів вирішується в мережі «Інтернет» за допомогою звернення до уніфікованої політики вирішення доменних спорів UDRP або її варіацій, арбітражні процедури не завжди є ефективними, що обумовлює необхідність звернення до суду. Міжнародне законодавство щодо доменних імен як таких (міжнародні угоди, конвенції, директиви ЄС тощо) відсутнє, тоді як правове регулювання доменних імен на рівні законодавства кожної країни може значно різнитися. За таких обставин особливого значення набуває вивчення іноземного досвіду щодо правового регулювання доменних імен та дослідження можливості його імплементації в національне законодавство.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Ряд науковців та практиків, зокрема Д. Бойко, В. Бонтлаб, Н. Булат, Н. Горобець, В. Грицай, А. Дідук, М. Долотов, К. Зеров, А. Кодинець, О. Коршакова, О. Кохановська, О. Кісіль, О. Кулініч, Г. Лебедєва, О. Піхурець, О. Сказко, Jörg Dittrich, Т. Korman та інші, присвячували свої праці дослідженню різних аспектів правовідносин щодо доменних імен. Однак цілий ряд питань щодо правового регулювання доменних імен потребують додаткового ретельного дослідження та аналізу. На сьогодні національне законодавство щодо доменних імен залишається недосконалим, а тому вивчення європейського досвіду правового регулювання доменних імен та можливості його запозичення не втрачає своєї актуальності.

Метою статті є визначення напрямів удосконалення правового регулювання доменних імен з урахуванням європейського досвіду (на прикладі Німеччини і Франції) та можливості його запозичення до національного законодавства. Для досягнення поставленої мети вирішуються такі **завдання**: дослідити правове регулювання доменних імен у країнах Німеччини та Франції (джерела права, юридичну та судову практику), висвітлити проблемні аспекти правого регулювання доменних імен в Україні та запропонувати методи їх подолання за рахунок європейського досвіду.

Виклад основного матеріалу. Для досягнення поставленої мети та вирішення вказаних завдань проведемо аналіз правового регулювання доменних імен у країнах романо-германської правової сім'ї, зокрема Німеччини і Франції.

Правове регулювання доменних імен у Німеччині. Потрібно зазначити, що в Німеччині кодифіковане законодавство з приводу доменних імен, як таких, відсутнє. Що стосується правового статусу доменних імен, Федеральний конституційний суд

Німеччини зауважив, що володілець доменного імені не отримує ні права власності на цю інтернет-адресу, ні будь-якого іншого виключного права на домен. Натомість у межах взаємних зобов'язань сторін за матеріальні виплати, що здійснюються на користь DENIC e.G. (реєстратора національного домену верхнього рівня), володілець доменного імені отримує право використовувати для своєї IP-адреси певний домен, тобто діюче і визначене відповідно до контракту право на його використання. Таке право використання представляє майнову цінність, захищену законом [1]. Оскільки в судовій практиці Федерального конституційного суду під власністю відповідно до ст. 14 Основного закону розуміють також боргові зобов'язання, визначені контрактами, суд кваліфікував визначене контрактом право користування доменом як конституційно захищену власність. Для аналізу зазначеного рішення важливо зупинитися на розумінні положень Основного закону Німеччини щодо права власності. Так, за ст. 14 Конституції Федеративної Республіки Німеччини право власності гарантується. Водночас зміст та ліміти таких прав визначаються законами [2]. Поняття власності в розумінні ст. 14 Основного закону не ідентичне поняттю власності в цивільному праві, де під ним розуміють лише фізичні об'єкти. Конституційний захист права власності поширюється на всі майнові права, засновані як на приватному, так і на публічному праві, зокрема такі приватні права, як речові права, авторські права та інтернет-домени [3]. Отже, з рішення Федерального Конституційного суду Німеччини вбачається, що право на доменне ім'я розуміють як право користування, на яке поширюються конституційні гарантії захисту, передбачені для права власності.

Під час вирішення спорів щодо доменних імен у національних судах застосовується внутрішнє право. Оскільки спеціального законодавства щодо доменних імен у Німеччині не існує, для регулювання доменних спорів застосовуються загальні норми цивільного права. Зокрема, спори, пов'язані із захватом доменів, розглядають відповідно до Закону Німеччини про товарні знаки 1995 року, а також положення Цивільного кодексу Німеччини (BGB), що захищають право на найменування особи.

Проблематика вирішення доменних спорів у Німеччині, як і в інших країнах передусім обумовлена нетиповістю доменних імен. Так, завдяки унікальності доменних імен в інтернеті виникають спори щодо прав на реєстрацію та використання доменного імені у випадку, коли різні юридичні чи фізичні особи мають однакові найменування.

У юриспруденції існують різні погляди на цю проблему. Один полягає в чіткому дотриманні принципу пріоритету прав володільця раніше зареєстрованого доменного імені. Другий підхід пропонує так зване спільне використання спірних доменів, за якого гіперпосилання веде зі спільного вебсайту на окремі вебсайти уповноважених осіб, або створення для кожної сторони окремих субдоменів. Обидва варіанти другого підходу могли б забезпечити однакові права для обох носіїв імені, однак зумовлювали б величезні проблеми у практичному застосуванні [4].

Водночас судова практика йде більш виважено. Так, 2001 року Вищим земельним судом Мюнхена було розглянуто справу про використання в інтернеті доменного імені «sell.de». Позивач – Deutsche Shell GmbH, є дочірньою компанією всесвітньо відомої нафтової компанії Shell, що є володільцем двох словесних знаків «SHELL» (один

зареєстрований, зокрема для всіх видів пального, з 31.03.1955, інший – для широкого спектра послуг, з 02.04.1979), оскаржив до суду реєстрацію спірного доменного імені за відповідачем – фізичною особою Андреасом Шеллом. У своєму рішенні суд зазначив про пріоритет захисту товарних знаків за ч. 5 ст. 15 Закону про товарні знаки та інші торговельні марки над захистом права на ім'я відповідно до ст. 12 Цивільного кодексу Німеччини. Крім того, суд дійшов висновку, що, як правило, за наявності конфлікту інтересів на одне й те саме ім'я застосовується принцип пріоритету за особою, що раніше зареєструвала домен. Однак у цій справі інтереси сторін мали таку різну вагу, що, як виняток, правило пріоритету може бути не дотримано. Суд зазначив, що швидше користувачі Інтернету очікуватимуть інформацію щодо компанії Deutsche Shell GmbH у Інтернеті, коли звертаються до доменного імені «sell.de», ніж родичі відповідача шукатимуть на цьому сайті приватну домашню сторінку останнього, а тому відповідачу потрібно додати відмінне доповнення до своєї Інтернет адреси. Крім того, неоднорідна група споживачів не може бути легко повідомлена про інше місце розташування сайту Deutsche Shell GmbH, ніж у домені «sell.de», тоді як відповідачу значно легше повідомити про однорідну групу зацікавлених у його домашній сторінці користувачів про зміну Інтернет адреси [5].

Отже, суди, хоча й застосовують принцип пріоритету першості реєстрації доменного імені, однак під час вирішення спору звертають увагу й на інші фактори, такі як переважний статус доменного імені та інтереси певних соціальних груп.

Правове регулювання доменних імен у Франції. На відміну від Німеччини у Франції окремі положення щодо доменних імен втілені в кодифікованому законодавстві. Так, у Кодексі поштового та електронного зв'язку визначаються засади адміністрування доменами верхнього рівня в системі адресації інтернет-доменів, що відповідають національним кодам країн або частинам її території, регулюється порядок розподілу доменних імен, закріплюються вимоги до реєстраторів і ресстрантів доменних імен. Розподіл доменних імен здійснюється реєстраційними офісами через реєстраційні відділи (реєстраторів). Водночас виконання їх місії не надає ні тим, ні іншим прав інтелектуальної власності щодо доменних імен. Реєстратори акредитуються через реєстраційний офіс відповідного домену верхнього рівня відповідно до недискримінаційних та прозорих правил, що гарантують повагу до свободи спілкування, свободи підприємництва та прав інтелектуальної власності. Зі свого боку реєстраційні офіси, які адмініструють домени, що відповідають національним кодам країн або частинам її території, призначаються міністром, відповідальним за електронні комунікації, після публічних консультацій своїм указом строком на 5 років, який може бути продовжено на такий самий термін. Доменні імена призначаються на обмежений і поновлюваний період заявнику, який першим надсилав свій запит на підставі заяви останнього та під його відповідальність. Присвоєне та дійсне доменне ім'я не може бути предметом нового запиту на реєстрацію. Реєстратори здійснюють свою діяльність під наглядом реєстраційного офісу, що їх акредитував. Порухення вимог Кодексу поштового та електронного зв'язку може призвести до анулювання акредитації. Реєстраційний офіс та реєстратори збирають персональні дані щодо володільців доменних імен (фізичних і

юридичних осіб) та несуть відповідальність за оброблення таких даних відповідно до закону. У разі надання неточних даних із боку володільця доменного імені, останнє може бути видалено з реєстру. У доменах верхніх рівнів запитати реєстрацію доменного імені можуть лише фізичні особи, що проживають на території Європейського Союзу, або юридичні особи, що мають зареєстрований офіс або головне представництво на території однієї з держав-членів Європейського Союзу. Нормативне закріплення положень щодо доменних імен відіграє важливе значення для врегулювання доменних спорів. Так, відповідно до ст. L. 45-2 Кодексу поштового та електронного зв'язку у реєстрації або поновленні доменних імен може бути відмовлено або останні можуть бути видалені, якщо доменне ім'я: схильне до підриву громадського порядку, доброї моралі чи прав, гарантованих Конституцією або законом; схильне до порушення прав інтелектуальної власності або прав особистості, якщо заявник не доводить наявності у нього законного інтересу та добросовісності; ідентичні чи пов'язані з Французькою Республікою, територіальною громадою або групою територіальних громад, національною чи місцевою державною установою чи службою, за винятком випадків, коли заявник демонструє законний інтерес та добросовісність. У разі недотримання вимог, передбачених у положеннях ст. L. 45-2 Кодексу поштового та електронного зв'язку, зацікавлена особа може вимагати від компетентного реєстраційного офісу видалити або передати спірне доменне ім'я. Рішення з цього приймається впродовж 2 місяців, відповідно до внутрішніх правил, затверджених наказом міністра, відповідального за електронні комунікації, що можуть передбачати вирішення спорів із залученням сторонніх арбітрів. Рішення офісу може бути оскаржено до суду [6].

Французька асоціація Інтернет кооперації (AFNIC) надає фізичним та юридичним особам доступ до двох позасудових процедур *inter partes* для вирішення спорів: процедура SYRELI та процедура PARL EXPERT. Процедура SYRELI передбачає вирішення спору колегією, що складається з експертів Afnic [7]. Поряд із процедурою SYRELI, на виконання положень ст. L45-6 Кодексу поштового та електронного зв'язку Afnic зобов'язана забезпечити процедуру вирішення спорів, яка передбачає втручання третіх сторін у партнерстві з Арбітражним центром посередництва Всесвітньої організації інтелектуальної власності (Центр BOIB) [8]. Рішення, ухвалені в рамках позасудових процедур, можуть бути оскаржені до суду. Так, 5 червня 2019 року торгова палата Касаційного цивільного суду залишила в силі рішення, ухвалене 14 березня 2017 року Версальським апеляційним судом у спорі між компанією Dataху та департаментом Сона та Луари щодо порушення прав на торговельну марку та передачі доменних імен [9]. Судами було встановлено, що 7 червня 2004 року Dataху зареєструвала доменні імена *saone-et-loire.fr* та *saoneetloire.fr* (з 2012 року реєстрацію поновлено), а 2012 року, зарезервувала доменне ім'я *saône-et-loire.fr*. Коли 2004 року Департамент Сона і Луара (надалі – Департамент) подав запит на реєстрацію кількох доменних імен у домені *fr*, то стосовно двох імен – *saone-et-loire.fr*, *saoneetloire.fr* було відмовлено через попереднє резервування за компанією Dataху. 2011 року департамент зареєстрував напівфігуральний знак (знак, що складається зі словесного терміна та малюнка, які поєднані в одне ціле – примітка автора) *Saône-et-Loire Le Département*. 2012 року Департамент надіслав

претензію до Dataху з вимогою передати йому три спірні доменні ім'я: saone-et-loire.fr, saoneetloire.fr та saône-et-loire.fr, але останній відмовився. Унаслідок цього Департамент звернувся до AFNIC в рамках процедури врегулювання вирішення спорів SYRELI. Колегія експертів у передачі Департаменту доменних імен saoneetloire.fr та saone-et-loire.fr відмовила, але задовольнила запит на передачу заявнику доменного імені saône-et-loire.fr. Не погоджуючись із прийнятим AFNIC рішенням щодо передачі до департаменту доменного імені saône-et-loire, Dataху оскаржив його до суду. Зі свого боку департамент Saône et Loire просив суд підтвердити рішення AFNIC про передачу доменного імені saône-et-loire.fr та в зустрічному позові також просив передати доменні імена saoneetloire.fr та saone-et-loire.fr на свою користь, а також стягнути відшкодування шкоди, завданої з боку Dataху. 22 жовтня 2015 року Нантеррський судовий трибунал ухвалив рішення, відповідно до якого використання доменного імені saône-et-loire з боку компанії Dataху визнано порушенням прав на торговельну марку saône-et-loire LE DEPARTMENT. Крім того, суд, зокрема, залишив у силі рішення Afnic про передачу доменного імені saône-et-loire на користь департаменту Сона та Луари, анулював два рішення AFNIC щодо доменних імен saoneetloire.fr та saone-et-loire.fr, наказав передати доменні імена saône-et-loire.fr, saone-et-loire.fr та saoneetloire.fr на користь департаменту Сона і Луари. Суд також зобов'язав компанію Dataху виплатити департаменту Сона та Луари 3 000 євро компенсації за шкоду, завдану внаслідок порушення прав на торговельну марку та 5 000 євро додаткових збитків. 14 березня 2017 року апеляційний суд Версаля, залишаючи в силі зазначене рішення, встановив, що компанії Dataху не вдалось продемонструвати наявності законного інтересу стосовно доменного імені saône-et-loire.fr у розумінні статті R.45-2-2о Кодексу поштового та електронного зв'язку. Крім того, стосовно оскаржуваного доменного імені суд звернув увагу на те, що в торговельній марці, незважаючи на образні елементи, словесні елементи saône-et-loire LE DEPARTMENT зберігають відмітну автономну функцію, оскільки відрізняють департамент Сона і Луари від інших місцевих органів влади. Суд зауважив, що послуги, пропоновані компанією Dataху (реклама в інтернеті, геопосилання в інтернеті, персоналізація URL-адрес, розповсюдження оголошень та новин) подібні до тих, про які йдеться у заявці на торговельну марку. З огляду на це було зроблено висновок, що відтворення назви saône et loire у межах доменного імені saône-et-loire.fr у поєднанні з ідентичністю чи подібністю послуг, вірогідно, створить ризик плутанини для середньостатистичного уважного та добре проінформованого споживача щодо походження послуг, що пропонуються під двома назвами, у вигляді варіації марки, яка належить департаменту Сона та Луари. Суд констатував, що судом першої інстанції правильно встановлено порушення прав на торговельну марку, а тому залишив у силі рішення AFNIC про передачу спірного доменного імені на користь департаменту. З приводу доменних імен saoneetloire.fr та saone-et-loire.fr, суд, із посиланням на ст. L. 45-2.3о Кодексу поштового та електронного зв'язку, нагадав, що реєстрація доменного імені ідентичного або пов'язаного з назвою місцевого органу, може бути виправдане за наявності двох сукупних умов: наявності законного інтересу та добросовісності. Водночас було зазначено, що навіть якщо припустити добросовісність щодо реєстрації оскаржуваних доменних імен, законний інтерес щодо назв територіальної

громади Сона та Луара у компанії Dataху відсутній. Враховуючи те, що компанія Dataху не підтвердила наявності законних інтересів щодо доменних імен у значенні ст. L. 45-2.3о Кодексу поштового та електронного зв'язку, суд вирішив, що доменні імена saoneetloire.fr та saone-et-loire.fr варто передати на користь департаменту, скасувавши рішення AFNIC [10].

Запозичення європейського досвіду. Правове регулювання доменних імен в Україні є недосконалим. Кодифіковане законодавство містить розрізнені та поодинокі норми, що у своїй сукупності не створюють правового режиму доменних та, відповідно, повною мірою не регулюють правовідносини, що виникають із приводу доменних імен в інтернеті. Норми Цивільного кодексу України не містять положення про доменні імена. Згадки про доменне ім'я трапляються в Законі України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг», де доменне ім'я визначається як ім'я, що використовується для адресації комп'ютерів і ресурсів в інтернеті. З положень Закону України «Про авторське право та суміжні права» вбачається, що доменне ім'я розглядається як складова адреси в мережі «Інтернет», через яку може здійснюватися доступ до вебсайту [11]. Зі свого боку норми ст. 1 Закону України «Про електронні комунікації» визначають домен як частину ієрархічного адресного простору мережі «Інтернет», що має унікальну назву (доменне ім'я), що її ідентифікує, обслуговується групою серверів доменних імен та централізовано адмініструється [12]. З аналізу наведених норм законодавства вбачається, що доменне ім'я в національному законодавстві розглядається як засіб адресації в інтернеті, натомість правовідносини щодо доменного імені як об'єкта цивільних прав – на законодавчому рівні не врегульовані. Така ситуація створює труднощі під час вирішення конфліктів між доменними іменами та торговельними марками, а також іншими об'єктами цивільних прав. Для усунення прогалин щодо регулювання доменних імен потрібно звернутись до європейського досвіду.

В українській правовій доктрині, на відміну від німецької, Конституційні гарантії права власності (ст. 41 Конституції України) на такі об'єкти, як доменні імена, поширюються. Адже в розумінні національного законодавства доменні імена не є ані майном, ані об'єктами права інтелектуальної власності. Однак, на нашу думку, під час визначення правового режиму доменних імен у національному праві корисно взяти до уваги позицію Конституційного суду Німеччини та погодитись із тим, що право на використання доменного імені має майнову цінність. Така позиція кореспондується також із практикою Європейського суду з прав людини (далі – ЄСПЛ). Так, у рішенні «Компанія «Пеффген ГмбХ» проти Німеччини [Paeffgen GmbH (I–IV) v. Germany] (№ 25379/04, 21688/05, 21722/05 та 21770/05) від 18 вересня 2007 року ЄСПЛ висловив позицію, що виключне право на використання доменів має економічну цінність та, відповідно, являє собою «майно» [13]. Водночас потрібно пам'ятати, що поняття «майно» в першій частині статті 1 Протоколу № 1 Європейської конвенції з прав людини має автономне значення, яке не залежить від формальної класифікації в національному законодавстві. Отже, на рівні національного законодавства необхідно розробити ефективні процедури та засоби захисту у правовідносинах, що виникають із приводу доменних імен як таких, що мають бути захищені за нормами частини першої

статті першої Протоколу № 1 Європейської конвенції з прав людини. Найкращим, на нашу думку, у цьому контексті буде розроблення спеціального закону про доменні імена в Україні. Під час розроблення проєкту такого закону потрібно користуватись найкращими світовими практиками врегулювання правовідносин, що виникають із приводу доменних імен. Зокрема, під час вирішення доменних спорів, які відбуваються у зв'язку з тим, що охоронювані законом інтереси щодо одного доменного імені наявні в різних осіб, пропонується звернутись до практики Федерального суду Німеччини щодо принципу пріоритету першочерговості реєстрації доменного імені та винятків із правил пріоритету. Не буде зайвим і запозичити окремі норми законодавства Франції щодо доменних імен. Зокрема, для запобігання порушення громадського порядку, моралі, прав інтелектуальної власності та інших цивільних прав, є доцільним закріплення окремих вимог щодо реєстрації доменних імен з боку законодавця.

Так, є доцільним запозичити окремі положення статей L. 45-2 (розділу другого «Нумерація та адресація», титулу другого «Ресурси та політики», книги другої «Електронні комунікації» законодавчої частини) Кодексу поштового та електронного зв'язку Франції, адаптувавши їх до вимог національного законодавства. З цього приводу є доцільним запозичити норми щодо заборони реєстрації та можливості видалення доменних імен, які: порушують права інтелектуальної власності, інші цивільні права за відсутності в реєстранта доменного імені законного інтересу та добросовісності; ідентичні чи схожі до ступеня змішування з найменуваннями: держави Україна, державних органів, органів місцевого самоврядування, територіальних громад або інших державних чи місцевих установ та організацій, за винятком випадків, наявності в реєстранта законного інтересу та добросовісності.

Висновки. Проведене дослідження надає можливість визначити рівень правового регулювання доменних імен у таких країнах, як Німеччина і Франція, та запропонувати запозичити окремі норми європейського законодавства й адаптувати його до законодавства України. Також доцільним вбачається розроблення і прийняття спеціального Закону України «Про доменні імена», що вирішить ряд проблем, зокрема, щодо правового регулювання доменних імен, їх охорону, здійснення права на його використання та захист.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. BVerfG, Beschluss der 3. Kammer des Ersten Senats vom 24. November 2004. 1 BvR 1306/02. Rn. 1-17. URL : http://www.bverfg.de/e/rk20041124_1bvr130602.html
2. Grundgesetz für die Bundesrepublik Deutschland. URL : https://www.bundestag.de/parlament/aufgaben/rechtsgrundlagen/grundgesetz/gg_01-245122
3. Garantie von eigentum und erbrecht (art. 14 GG), sozialisierung (art. 15 GG) – prüfungsschema. Juracademy.de. URL : <https://www.juracademy.de/grundrechte/eigentum-sozialisierung-schema.html>
4. Dittrich, Jörg, Namensrechtsverletzung gem. § 12 BGB durch eine Domain trotz Gleichnamigkeit. JurPC-Web-Dok. 0144/2002. UR: <https://www.jurpc.de/jurpc/show?id=20020144>

5. BUNDESGERICHTSHOF IM NAMEN DES VOLKES URTEIL I ZR 138/99 Verkündet am: 22. November 2001. URL : <https://juris.bundesgerichtshof.de/cgi-bin/rechtsprechung/document.py?Gericht=bgh&Art=en&sid=384a93a935c9f6712b2579c8d1bc0264&nr=23718&pos=1&anz=2>

6. Code des postes et des communications électroniques. URL : https://www.legifrance.gouv.fr/codes/section_lc/LEGITEXT000006070987/LEGISCTA000006136632/#LEGISCTA000006136632

7. ADR: Alternative Dispute Resolution. URL : <https://www.afnic.fr/en/domain-names-and-support/resolve-a-dispute/adr-alternative-dispute-resolution/>

8. Syreli. URL : <https://www.syreli.fr/en/ressources>

9. Cour de cassation, civile, Chambre commerciale, 5 juin 2019, 17–22. 132. URL : https://www.legifrance.gouv.fr/juri/id/JURITEXT000039307014?dateDecision=&init=true&page=1&query=Dataxy+de+noms+de+domaine&searchField=ALL&tab_selection=juri

10. Cour d'appel de Versailles, 14 mars 2017, 15/08491. URL : https://www.legifrance.gouv.fr/juri/id/JURITEXT000034283643?init=true&page=1&query=%22S%C3%82ONE-ET-LOIRE.FR%22+&searchField=ALL&tab_selection=all

11. Про авторське право і суміжні права : Закон України від 23.12.1993 № 3792-XII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12#Text>

12. Про електронні комунікації : Закон України від 16.12.2020 № 1089-IX. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1089-20#Text>

13. PAEFFGEN GMBH against Germany, The European Court of Human Rights, 18 September 2007, application nos. 25379/04, 21688/05, 21722/05 and 21770/05. URL : [https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22fulltext%22:\[%22PAEFFGEN%20GMBH%20v.%20Germany%22\],%22documentcollectionid%22:\[%22JUDGMENTS%22,%22DECISIONS%22\]}](https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22fulltext%22:[%22PAEFFGEN%20GMBH%20v.%20Germany%22],%22documentcollectionid%22:[%22JUDGMENTS%22,%22DECISIONS%22]})

S. A. Tsybizova. LEGAL REGULATION OF DOMAIN NAMES: THE EUROPEAN EXPERIENCE

Abstract. This Article is devoted to the study of the possibility of improving the legal regulation of domain names with the help of European experience. A review of legislation and legal practice regarding domain names in Germany and France was conducted. The legislation of Ukraine regarding domain names has been analyzed. A comparative analysis of European and national legal regulation of domain names was carried out. It is proposed to develop special legislation on domain names in Ukraine using foreign experience. The obtained results provide an opportunity to improve the legal regulation of domain names in Ukraine. **Introduction.** The problem of legal regulation of domain names exists due to the complex physical nature of domain names and the imperfection of legislation in this area. Currently, there are no unified approaches to determining the legal regime of domain names. Some scientists believe that domain names should be classified as objects of intellectual property rights, others propose to recognize them as a special type of property. Legal regulation of domain names acquires practical significance when conflicts arise between domain names and other objects of civil rights. Although many disputes are resolved on the Internet by recourse to the UDRP's Uniform Domain Dispute Resolution Policy or

variations thereof, arbitration procedures are not always effective. In this regard, appeals to national courts to resolve domain disputes do not lose their relevance. There is no international legislation on domain names as such. At the same time, the legal regulation of domain names at the level of the legislation of each country can differ significantly. In this case, the observation of foreign experience and the study of the possibility of borrowing it for the improvement of the legal regulation of domain names in Ukraine becomes especially important. **Review of the literature.** The legal regulation of domain names was studied by such scientists as Boyko D., Bontlab V., Bulat N., Horobets, N. O., Hrytsai V. I., Diduk A. G., Dolotov M., Zerov K., Kodinets A., Korshakova O. M., Kokhanovska O. V., Kisil O., Kulinich O. O., Lebedeva G. V. Pihurets O., Skazko O., Dittrich, Jörg, Korman T and others. However, at present, the national legislation regarding domain names remains imperfect, and therefore, the study of European experience in this area and the possibility of borrowing it does not lose its relevance. **Research methodology.** The purpose of this article is to investigate the European experience of legal regulation of domain names on the example of Germany and France and to study the possibility of borrowing the latter into national legislation. To achieve the goal, the following tasks are solved: to investigate the legal regulation of domain names in Germany and France (sources of law, legal and judicial practice); highlight some problematic aspects of the legal regulation of domain names in Ukraine and suggest ways to overcome them at the expense of foreign experience.

Keywords: legal regulation of domain names, domain name, legal regime of domain names, European experience, Internet network, legal practice, judicial practice, Romano-Germanic legal family, domain disputes, domain registry, domain administrator, domain registrar, atypical objects, objects of civil rights.

Стаття надійшла до редколегії 4 січня 2024 року